

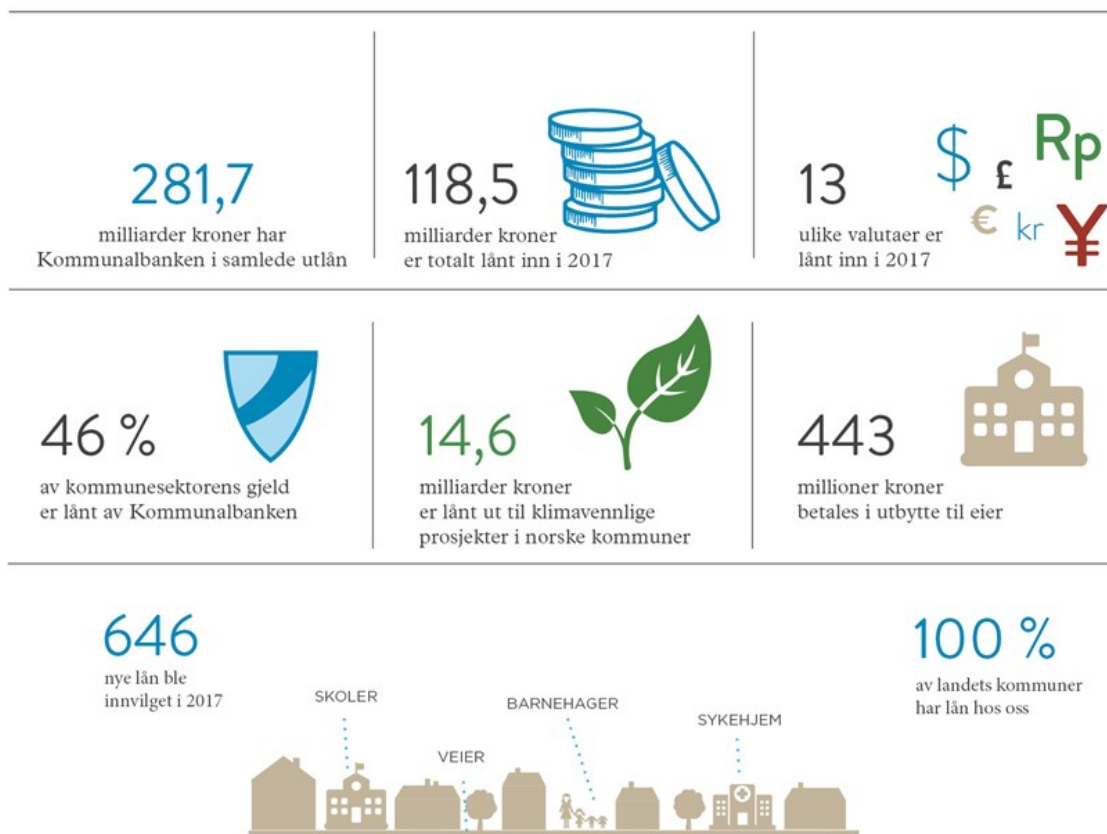
SAMFUNNSANSVARS- RAPPORT 2017

Kommunalbanken AS

Dette er Kommunalbanken

Vårt oppdrag er å tilby kommuner og fylkeskommuner stabil og rimelig finansiering. I 90 år har Kommunalbanken spilt en sentral rolle for vekst og utvikling i Norge. For å oppfylle denne rollen må vi være i stand til å operere med tilstrekkelig lave kostnader. Kommunalbanken finansierer utlån til kommunesektoren gjennom innlån i kapitalmarkedene. Lave innlånskostnader er et resultat av bankens AAA-kredittrating og gjør at vi klarer å løse vårt oppdrag. Kommunalbanken er 100 % eid av staten.

VÅR VISJON

Langsiktig partner for lokal velferd

VÅRE VERDIER

Åpen, ansvarlig, tett på

Administrerende direktørs forord

Kommunalbanken tilbyr kommuner og fylkeskommuner stabil og rimelig finansiering av velferdsinvesteringer, og er en av Norges største finansinstitusjoner målt i forvaltningskapital. I kjernen av vår virksomhet ligger samfunnsansvar. Det handler ikke bare om hva vi gjør, men også hvordan vi gjør det. Vi ønsker å bruke vår posisjon til å være en pådriver for etisk, klimamessig og økonomisk bærekraftig atferd hos kunder, leverandører, ansatte og andre interessenter. Vi stiller høye forventninger til oss selv og andre. Det lever vi godt med.

Klimaendringene i møte med økonomien

Når vi rapporterer på samfunnsansvar for 2017 og setter oss mål for 2018, ser vi både bakover og fremover. Jeg er glad for å konstatere at vi har god måloppnåelse i 2017. I 2018 skal vi strekke oss enda lenger. Samfunnet står overfor betydelige utfordringer. Fremover må mer handle om bærekraft, klimamessig så vel som økonomisk. Jeg vil hevde at disse to er tett sammenvevde. Skal vi lykkes som velferdsnasjon i utvikling mot et grønnere samfunn må vi få mer ut av mindre. Kommunalbanken skal nettopp sørge for at viktige velferdsinvesteringer finansieres mest mulig effektivt. Velferdsinvesteringene banken finansierer i dag skal vare langt inn i lavutslippssamfunnet. Klimaforpliktelser og klimarisiko må derfor være en del av dagens beslutningsgrunnlag. Kommunalbanken ønsker at våre grønne låneprodukter skal fremme ambisiøse klimamålsettinger og adressere klimautfordringene i enhver kommunal investering.

En langsiktig partner for lokal velferd

En viktig del av Kommunalbankens samfunnsansvar ligger i å bidra til en bærekraftig økonomi og gjeldsforvaltning for våre kunder, og å gjøre det på en effektiv og ansvarlig måte. Stikkordene for dette arbeidet i 2017 har vært digitalisering, bedre finansielt beslutningsgrunnlag og tett samarbeid.

Det handler om å sette kommunene i stand til å analysere sin egen økonomiske situasjon gjennom digitale løsninger, som KBN Finans. I tillegg er vi avhengige av å ha tett dialog og bli opplevd som en foretrukket langsiktig partner. Vi ønsker å bidra til at våre kunder har kunnskap som trykker deres evne til stabil velferdsproduksjon også neste gang det blåser opp til storm i verdens finansmarkeder.

Ansvar i verdikjeden

Kommunalbankens kultur skal kjennetegnes av høy etisk standard i alle ledd. Vi verdsetter mangfold og jobber aktivt for å fremme likestilling. I 2017 har vi særlig jobbet med å bli tydeligere overfor våre leverandører på våre forventninger knyttet til pengestrømmer, etikk, miljø, mangfold og likestilling. Leverandørene må fortelle oss hvordan de jobber og hvilke resultater de kan vise til. Et advokatfirma eller en bank som ikke er i stand til å vise gode resultater får ikke Kommunalbanken som kunde.

Vi skal reflektere samfunnet rundt oss

Kommunalbankens samfunnsansvar farges av endringene som skjer i samfunnet rundt oss. I 2017 har vi jobbet mye med etiske retningslinjer – også det som omhandler mobbing, trakassering og varsling. Vi anerkjenner #metoo-kampanjen og jeg mener kampanjen har fått frem svært viktige samfunnsspørsmål.

Mangfold er mer enn likestilling mellom kjønnene, og jeg er stolt over at Kommunalbankens ansatte representerer mange språk og nasjonaliteter. Det påvirker kulturen, arbeidsmiljøet og kompetansen positivt. Vi er avhengige av å tiltrekke oss de beste hodene og den beste kompetansen. Folk som tenker annerledes hjelper oss å ta de beste beslutningene, og engasjerte ansatte skaper en kultur for åpenhet og ansvar.

Jeg har tro på at dette vil hjelpe oss til å lykkes med å ivareta vårt samfunnsoppdrag og samfunnsansvar også i 2018.

Administrerende direktør, Kristine Falkgård

Hvordan vi jobber med samfunnsansvar

Kommunalbanken ønsker å være ledende innenfor vårt område, og har i 2017 jobbet systematisk med samfunnsansvar og rapportering på samfunnsansvar.

Ved årsskiftet 2015/2016 ble det utført en gap-analyse av Kommunalbankens arbeid sett opp mot forventningene i statens eiermelding (Meld. St 27 (2013-2014)). Denne analysen er en del av Kommunalbankens arbeid med samfunnsansvar.

Kommunalbankens arbeid med samfunnsansvar er basert på en utvidet interessentdialog med aktører som enten vesentlig berøres av Kommunalbankens virksomhet, eller som selv kan påvirke vår virksomhet på en vesentlig måte. Dette inkluderer eier, styret, kunder, tillitsvalgte og investorer. Interessentdialogen ble sist gjennomført i 2016.

Kommunalbanken kartlegger løpende eventuelle nye signaler og forventninger fra eier, endringer i nasjonale og internasjonale standarder som påvirker beste praksis, utviklingen av normer og holdninger av betydning for våre interessenter med mål om å være i front innenfor våre utpekte områder for samfunnsansvar. Kommunalbankens samfunnsansvar er forankret i retningslinjer og rapportert etter bredt aksepterte rapporteringsformer innen samfunnsansvar.

Rapporteringsstandarden vi følger fra 2016 er Global Reporting Initiative (GRI) G4 Core. GRI samarbeider med FNs miljøprogram UNEP og FNs Global Compact. De fleste tema vil dekkes i denne rapporten, men hele tabellen over indikatorer finner dere **her**. I tillegg til GRI G4 skal Kommunalbanken følge anbefalingene i OECDs retningslinjer for internasjonale selskaper der dette er relevant.

Kommunalbanken skal kommunisere tydelig hvordan arbeidet med klima og miljø, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, arbeid mot korrupsjon og for åpenhet er

innarbeidet i bankens forretningsstrategier, i den daglige driften og i forholdet til interessentene.

Styret har ansvaret for selskapets samfunnsansvar og Kommunalbanken vil rapportere på sitt arbeid årlig.

MÅL OG GJENNOMFØRTE TILTAK I 2017

Kommunalbankens arbeid skal sikre god praksis for rapportering, at sentrale kjernetema blir håndtert og rett fokus for påvirkning gjennom egen forretningsvirksomhet. Målet er oppnådd gjennom interessentdialog og GRI-rapportering.

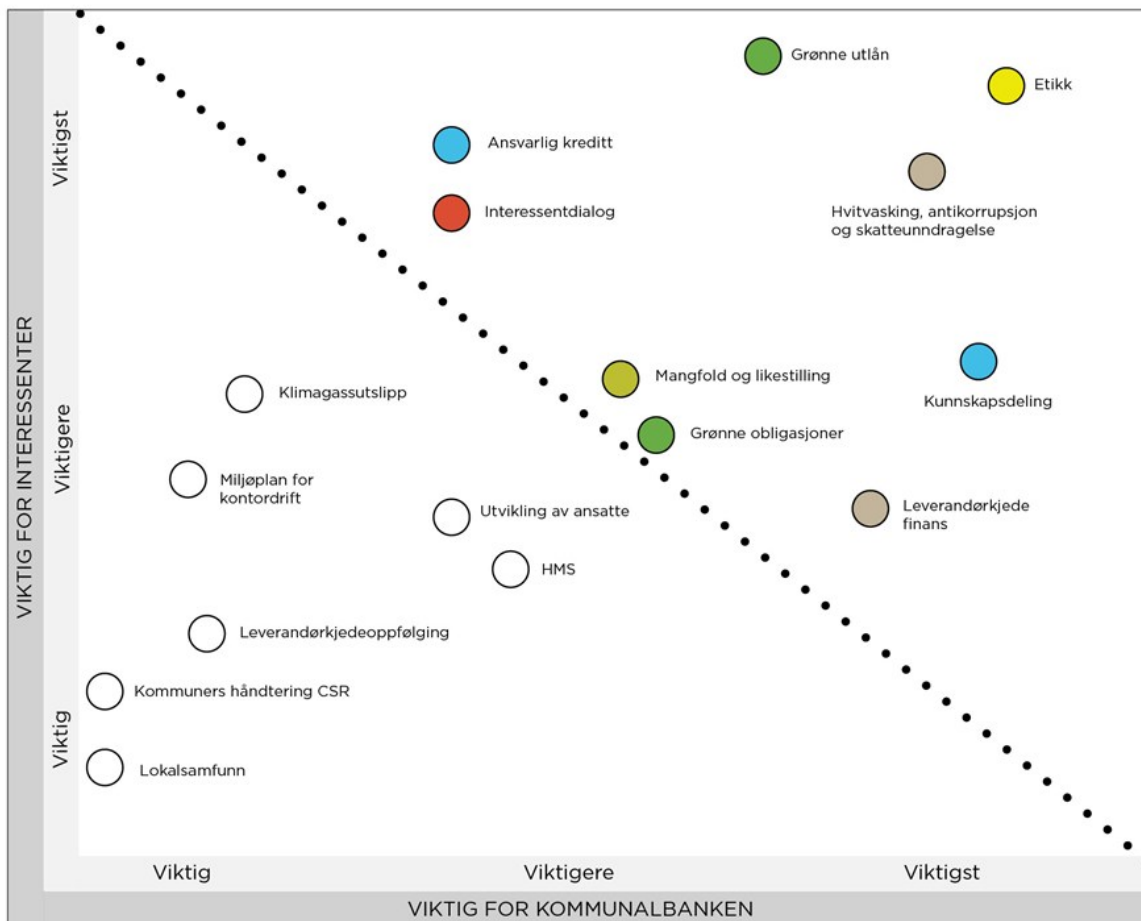
Vesentlighetsanalyse

En vesentlighetsanalyse identifiserer de relevante temaene for virksomheten og setter rammene for både aktiviteter og rapportering.

For bedre å forstå våre viktigste interessenters forventninger og hvordan vi bør prioritere vårt samfunnsansvarsarbeid, gjennomførte vi i 2016 en vesentlighetsanalyse. I 2017 ble vesentlighetsanalysen gjennomgått og oppdateringer og endringer vurdert. Som en følge av dette har de prioriterte områdene blitt justert.

Temaene “grønn finans” samt «kunnskapsdeling og ansvarlig kreditt» vil bli prioritert særlig høyt, ut fra en antakelse om at det er innenfor disse områdene Kommunalbanken har en særlig mulighet til å utgjøre en forskjell. Temaene «etikk» og «interessentdialog» er i år skilt ut i egne kapitler.

“Grønn finans”, “mangfold og likestilling”, “etikk, hvitvasking, antikorrupsjon og skatteunndragelse”, “ansvarlig kreditt” samt “kunnskapsdeling og interessentdialog” hadde spesifikke mål for 2017 og måloppnåelsen på disse områdene er beskrevet i rapporten.

.....

OMRÅDER "UNDER STREKEN"

Temaene som faller under streken i matrisen vil ha lavere prioritering innenfor Kommunalbankens videre arbeid med samfunnsansvar. Vi kommer likevel til å jobbe med flere av emnene blant annet gjennom en egen miljøplan, nytt innkjøpsreglement og HMS-arbeid.

De fargekodede temaene på høyre side av den stiplede streken i figuren vil være i fokus i vårt videre arbeid. Disse er fordelt i seks ulike temaer som også vil fungere som kapitler i samfunnsansvarsrapporten.

Grønn Finans

Vi ønsker å bidra til at våre kunder velger klima- og miljøvennlige investeringer.

Dette bidrar vil til gjennom vårt grønne låneprogram, der vi låner inn penger gjennom grønne obligasjoner utstedt i norske og internasjonale kapitalmarkeder og låner dem ut igjen som grønne utlån til framtidrettede investeringer i norske kommuner. Grønne utlån har en noe lavere rente enn ordinære utlån. Sammen med andre deler av det offentlige virkemiddelapparatet skal denne renterabatten bidra til å rette fokuset på ambisiøse, grønne investeringer. Kommunalbanken har tilbudt grønne utlån siden 2010.

Fra 2010 har Kommunalbanken utstedt grønne obligasjoner rettet mot japanske småsparere. I 2013 var banken den første finansinstitusjonen i Norden og en av få i verden som la ut et offentlig grønt obligasjonslån. I november 2017 utstedte vi to norske grønne obligasjoner: 750 millioner kroner med 10 års løpetid og 600 millioner kroner med 15 års løpetid. Dette var Kommunalbankens første utstedelse av grønne obligasjoner i norske kroner.

Vi følger International Capital Market Associations (ICMA) Green Bond Principles. Dette reflekteres i oppdateringen vi gjorde av rammeverket vårt for grønne obligasjoner (KBN Green Bond Framework) i 2016. I 2017 etablerte vi en grønn komité med interne og eksterne medlemmer. Komiteen fungerer som rådgivende organ for banken i arbeidet med å utvikle markedet og produkter for grønn finansiering. Vi utarbeider også årlige rapporter med effekter av prosjektene vi finansierer med grønne obligasjoner, [miljøeffektrapporten](#).

Rammeverket vårt har fått gradering «Dark Green» av det uavhengige klimaforskningscenteret CICERO. Dette betyr at investorer og andre kan være trygge på at Kommunalbankens grønne obligasjoner finansierer investeringer i tråd med nasjonale målsettinger om et lavutslippssamfunn i 2050.

MÅLOPPNÅELSE 2017

KPI	Gjennomført (J/N)	Antall	Andel	Kommentar
Miljøfyrtårnsertifisering	Ja			Ny sertifisering våren 2018
Miljøeffektrapport 2017	Ja	43 562 t CO ₂ -ekv reduserte/unngåtte klimagassutslipp		
Total verdi i NOK av grønne utlån og andel grønne utlån av bankens utlånsportefølje, år-for-år		1,65 milliarder lånt ut	5,20 %	
Etablering av grønn komité med interne og eksterne medlemmer	Ja			
Totalt antall og andel grønne obligasjoner utstedt år-for-år			1,20 %	
Utstedelse av ny grønn obligasjon i 2017	Ja			
Medlemskap i ICMA Executive Committee of Green Bond Principles eller relevant arbeidsgruppe under ICMA	Ja			

TILTAK 2017

Opprettelse av norsk grønn obligasjon

Ny grønn obligasjon ble utstedt i november 2017. Obligasjonen var todelt: en transaksjon på 750 millioner kroner med 10 års løpetid, og en på 600 millioner kroner med 15 års løpetid. Dette var Kommunalbankens første grønne obligasjon i norske kroner.

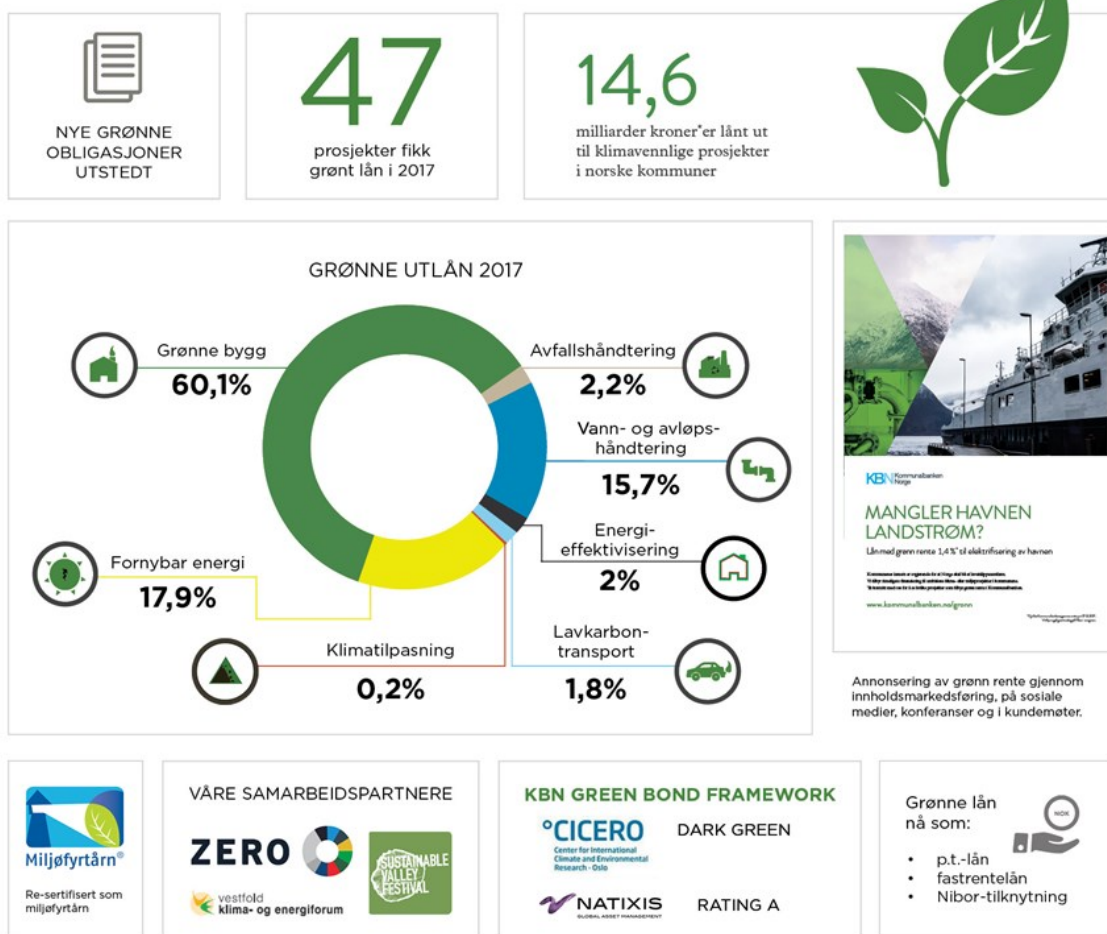
Øke grønne obligasjoner som andel av totale innlån

Over tid skal de grønne utlånene finansieres gjennom grønne obligasjoner. Grønne obligasjoner utgjorde 1,2 prosent av totale innlån i 2017. Som følge av veksten i grønne utlån var det ved utgangen av 2017 rom for å øke grønne innlån ytterligere.

Medlemsskap i ICMA/GBP

Sommeren 2017 ble Kommunalbanken valgt inn i Green Bond Principles (GBP) Executive Committee for en toårsperiode. GBP Executive Committee er det styrende organet til Green Bond Principles, og slik sett den øverste «autoriteten» i markedet for grønne obligasjoner. Organet jobber blant annet med årlige revisjoner av prinsippene for utstedelse av grønne obligasjoner. I 2017 ble Kommunalbanken medlem i GBP Impact Reporting Working Group, som er en teknisk arbeidsgruppe som jobber med å utvikle klima- og miljøeffektrapportering.

TILTAK/RESULTATER 2017

MÅL 2018

Kommunalbankens overordnede mål for arbeidet med grønn finans er:

- Vi skal bidra til å nå nasjonale målsettinger om et lavutslippssamfunn gjennom økt andel grønne utlån til prosjekter med tydelig klimaambisjon.
- Vi skal bidra til å utvikle markedet for grønn finansiering gjennom grønne obligasjoner og påvirkning av internasjonal standardutvikling.

Mål	KPI
Øke andelen lån til klimavennlige prosjekter gjennom å tilby attraktive utlånsprodukter	<ul style="list-style-type: none"> • Vekst i grønne utlån skal være dobbelt så høy som ordinær utlånsvekst (målt i %) • Kommunalbankens kunder skal oppleve grønn finansiering som et relevant virkemiddel og et attraktivt tilbud • Høy kunnskap blant Kommunalbankens interessenter om vår rolle som pådriver innen grønn finans og rolle som virkemiddel for det grønne skiftet • Alle ansatte i Kommunalbanken skal kjenne til arbeidet med grønn finans
At klima som økonomisk risiko blir en del av kommunale investeringsbeslutninger	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere et rammeverk for vurdering av klimarisiko for en kommune • Inngå samarbeid med et fagmiljø som styrker bankens kompetanse og målsetting for klimarisiko • Lage scenarier for håndtering av klimarisiko for egen virksomhet
Påvirke internasjonal standardsetting for grønne obligasjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Medvirke til å utarbeide internasjonal standard for effektrapportering av avfallshåndtering og transport. Medlemskap i ICMA Committee of Green Bond Principles
Tydeligere ambisjon for grønn finans og internasjonal utvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Et aktivt grønt innlånsprogram som matcher grønne utlån
Miljøvennlig drift av Kommunalbanken	<ul style="list-style-type: none"> • Re-sertifisering som Miljøfyrtårn

Kunnskapsdeling og ansvarlig kreditt

Kommunalbanken skal bidra til en solid og bærekraftig økonomi- og finansforvaltning i kommunesektoren.

Gjennom kunnskapsdeling og dialog med våre kunder ønsker vi å understøtte høy bevissthet om finansielle problemstillinger knyttet til kommunal gjeldsforvaltning. Vår virksomhet skal fremme en sunn finansforvaltning og gode velferdstjenester i kommunesektoren.

Vårt mål er å være den aktøren som gir kommunesektoren best mulig beslutningsgrunnlag innen finansiering og gjeldsforvaltning. Til grunn for formidling av bankens utlån ligger et omfattende kredittvurderingsrammeverk av alle våre kunder. Vi ønsker å gjøre vår metode for kredittvurdering mer åpen og tilgjengelig for å bidra til økt transparens rundt våre vurderinger og gi våre kunder verdifull innsikt. Kommunalbankens produkter skal være enkle og transparente slik at kunden får god oversikt over fremtidige forpliktelser.

I 2016 lanserte Kommunalbanken gjeldstyringssystemet KBN Finans. Dette er et nettbasert verktøy som hjelper våre kunder med blant annet transaksjonsoversikt, analyse og rapportering av lån og rentesikringer. Med dette verktøyet får våre kunder anledning til å vurdere egne posisjoner og kommunens finansielle risikoer.

MÅLOPPNÅELSE 2017

KPI	Gjennomført (J/N)	Antall	Andel	Kommentar
Andel kunder på særlig observasjon i bankens kredittmodell: andel/antall*		5		
Antall eksterne publikasjoner om forsvarlig finans- og gjeldsforvaltning: antall				Antall eksterne publikasjoner innen emnet ansvarlig kreditt er ikke prioritert gjennomført i 2017, dette fordi målet er lite relevant for det systematiske arbeidet med ansvarlig kreditt. KPI-en videreføres av samme årsak ikke for 2018.
Antall arrangerte mini-seminarer hvor målsettingen er å gi kommunene bedre beslutningsgrunnlag i sin finansforvaltning og risiko: antall		10		
Videreutvikling av bankens kredittmodell for å gjøre denne mer transparent og kommuniserbar: Gjennomført?	Ja			
Andel lange utlån av samlet utlånsportefølje skal være over 85%.			96,50 %	

*Endring over tid andel kunder til særlig observasjon i bankens kredittmodell.

	2016	2015	ENDRING
	387	332	55
	11	32	-21
	25	57	-32
	5	7	-2

Antall kunder i kategoriene grønn, lys gul, gul og oransje i bankens kredittmodell

TILTAK 2017

Kommunalbanken har videreutviklet KBN Finans i 2017 og vil fortsette dette arbeidet i 2018 med en målsetting om at enkle digitale tjenester for våre kunder gir et bedre beslutningsgrunnlag og en effektiv saksbehandling.

Kommunalbanken gjennomfører regionale finansseminarer i store deler av Norge med aktuelle temaer knyttet til gjeldsforvaltning. Her blir det benyttet både interne og eksterne foredragsholdere samt enkelte bidrag fra kunder. Dette er en god arena for faglig oppdatering og erfaringsutveksling for kundene.

MÅL 2018

Kommunalbanken har to overordnede målsettinger for vårt arbeid med kunnskapsdeling og ansvarlig kreditt:

- Vi skal aktivt formidle informasjon om og bidra til økt innsikt i finansiell risikostyring og gjeldsforvaltning i kommunal sektor
- Vår utlånsvirksomhet skal understøtte en langsiktig og bærekraftig gjeldsforvaltning hos våre kunder

Mål	KPI
Understøtte en langsiktig og bærekraftig gjeldsforvaltning hos våre kunder	<ul style="list-style-type: none"> • Antall og andel kunder til særlig observasjon i bankens kredittmodell • Andelen lange utlån¹ skal være over 95% av samlet utlånsportefølje.
Skape et samlet og helhetlig opplegg for kompetanseutvikling innen gjeldsforvaltning og finansiell risikostyring	<ul style="list-style-type: none"> • Antall seminarer hvor målsettingen er å gi kommunene et bedre beslutningsgrunnlag i sin finansforvaltning og risiko.
Gjøre bankens kredittmodell transparent og kommuniserbar og til et verktøy for kunden	<ul style="list-style-type: none"> • Antall kunder som opplever bankens kredittmodell som et godt verktøy.
Bidra til økt innsikt i gjeldsforvaltning gjennom kunnskapsdeling og internasjonal utvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Antall kunder som opplever Kommunalbanken som en åpen aktør som i sektoren aktivt deler sin kunnskap.

¹ Lange lån defineres som lån med løpetid over 3 år.

KBN Finans

Gratis verktøy for styring av
kommunens samlede gjeldsportefølje

- Rapporterer i henhold til ny finansforskrift
- Skreddersyr etter kommunens behov
- Finansrapport med ett tastetrykk
- Simulerer lån, renter og avdrag
- Tar daglig pulsen på renta

Ta i bruk KBN Finans på:
www.kommunalbanken.no

O

MISLIGHOLD
AV LÅN I LØPET
AV 90 ÅR!

Siden lanseringen av KBN Finans i 2016 har en rekke kommuner tatt i bruk vårt gjeldstyringssystem. Denne annonsen er en av flere som er brukt i markedsføringen.

Mangfold og likestilling

Kommunalbanken jobber målrettet og systematisk for å sikre mangfold og likestilling i egen organisasjon.

Kommunalbanken skal sikre langsiktig verdiskaping ved å gjøre nytte av et mangfold av kompetanse, bakgrunn og erfaring. Kommunalbanken skal arbeide målrettet og systematisk for å sikre mangfold og likestilling i egen organisasjon og velge leverandører og samarbeidspartnere som kan dokumentere resultater av sitt arbeid for mangfold og likestilling.

Målsettingen er å oppnå kjønnsbalanse på alle nivåer og i alle enheter. Kjønnsbalansen samlet i banken skal være 40 prosent. Kommunalbankens medarbeidere skal likebehandles og det legges til rette for samme muligheter til faglig og personlig utvikling og avansement for alle ansatte. Ikke-norsktalende medarbeidere tilbys norskopplæring. Arbeidet med mangfold og likestilling inngår også i lederutviklingen, og temaet er tatt inn i møtene for alle personalledere i Kommunalbanken. Etterfølgerplanleggingen til lederstillinger og til kritiske funksjoner har som målsetting at disse kan utøves av interne kandidater av begge kjønn.

Bankens godtgjørelsesordning skal være konkurransedyktig i bank- og finanssektoren, men ikke lønnsledende. For å motvirke systematiske forskjeller i lønn med bakgrunn i kjønn, gjøres en ekstra kontroll ved endelig lønnsregulering og eventuelt en justering dersom det identifiseres avvik. Ordningen med fleksibel arbeidstid skal legge forholdene til rette for medarbeidere med omsorgsansvar i hjemmet.

MÅLOPPNÅELSE 2017

KPI	Gjennomført (J/N)	Antall	Andel	Menn	Kvinner	Kommentar
Kjønnsbalanse på nivåer og enheter i KBN						6 av 8 enheter er innenfor målet om 40% kjønnsbalanse
Kjønnsbalanse samlet i banken				57%	43%	
Kvinnerns andel av menns lønn, ledergruppe			136%			Tas administrerende direktør ut av grunnlaget er kvinnerns andel av menns lønn på 107%
Kvinnerns andel av menns lønn, banken totalt			86%			
Antall leverandører der arbeidet med mangfold og likestilling er dokumentert		22				

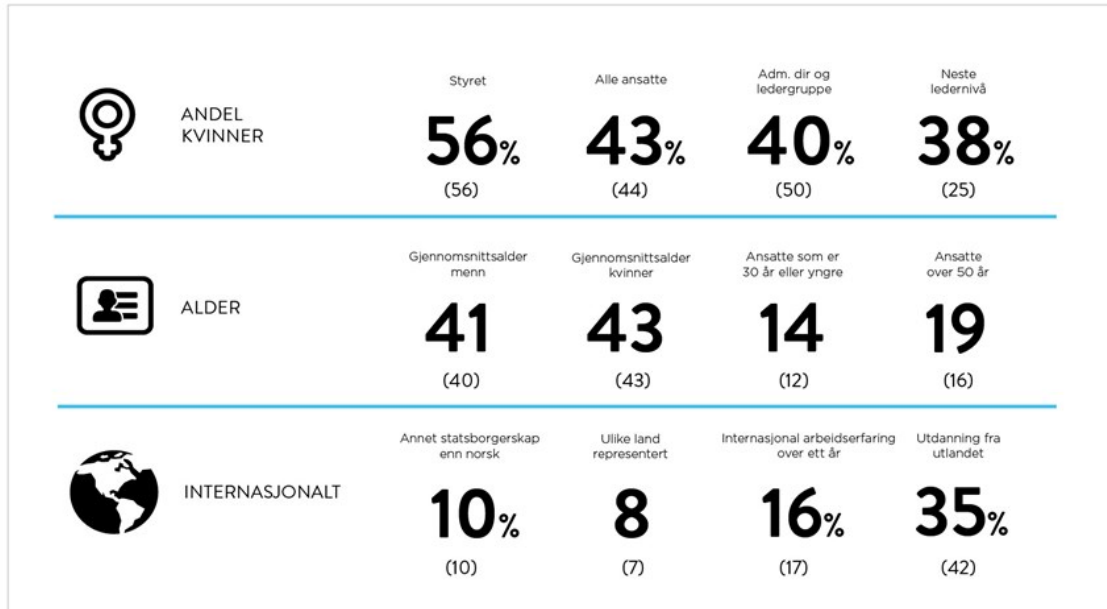
TILTAK 2017

Arbeidet for mangfold og likestilling har blitt lagt til grunn i alle rekrutteringsprosesser, medarbeider- og lederevalueringer, samt lønnsfastsettelse. Ved rekruttering og endringer i sammensetning av ledergrupper og organisatoriske enheter har det blitt lagt særskilt vekt på kjønnsbalanse. Best kvalifiserte kvinne og mann har i alle rekrutteringsprosesser blitt identifisert og vurdert.

Sammensetningen av Kommunalbankens medarbeidere har blitt noe mer diversifisert hva gjelder internasjonal bakgrunn eller erfaring i løpet av 2017, mens alderssammensetningen er om lag uendret.

Leverandørers arbeid med mangfold og likestilling er tatt inn som et eksplisitt kriterium for valg av leverandører i anskaffelsesprosessene. Arbeidet må dokumenteres. I 2017 ble dette kriteriet anvendt og det var utslagsgivende i minst én av de større prosessene.

TILTAK/RESULTATER 2017

MÅL 2018

Kommunalbanken har to overordnede målsettinger for vårt arbeid med mangfold og likestilling:

- Vi skal være en likestilt virksomhet og ha et mangfold blant våre ansatte.
- Vi forventer at våre leverandører og kunder arbeider systematisk med mangfold og likestilling i sine organisasjoner og overfor sine underleverandører

Mål	KPI
Vi skal ha kjønnsbalanse i alle enheter og på alle nivåer i organisasjonen	• 40 %
I alle ansettelsesprosesser skal kvalifiserte kandidater/søkere med annen nasjonal opprinnelse eller kulturell bakgrunn tas med i prosessen	• Antall ansettelsesprosesser der dette er gjort
Begge kjønn skal være representert i slutfasen ved ansettelser	• Andel prosesser der begge kjønn er representert i slutfasen ved ansettelser
Leverandørers dokumenterte resultater av sitt arbeid for mangfold og likestilling skal vektlegges i anskaffelsen av varer og tjenester	• Antall og andel leverandører ved nye anskaffelser der resultatet av arbeidet med mangfold og likestilling er dokumentert og vektlagt i anskaffelsen • Antall og andel eksisterende leverandører der resultatet av arbeidet med mangfold og likestilling er etterspurt og mottatt
Bankens mangfold skal synliggjøres ved representasjon av banken utad	• 40% kvinner som synliggjøres som forfattere i bankens publikasjoner, foredrag, forelesninger eller øvrig representasjon.

I tillegg skal følgende KPIer rapporteres i Samfunnsansvarsrapporten:

- Kjønnfordeling på alle nivåer og enheter
- Kvinners andel av menns lønn i ulike stillingskategorier
- Kjønnbalansen samlet blant bankens ansatte

Leverandører

Kommunalbanken er avhengig av mange leverandører i vår virksomhet og foretar innkjøp av tjenester og varer av betydelig omfang.

Kommunalbanken har nulltoleranse for korrupsjon og hvitvasking og forventer det samme av våre leverandører og deres samarbeidspartnere

Vi forventer at våre leverandørers arbeid på samfunnsansvar, herunder miljø, etikk, mangfold og likestilling samt sosiale forhold gir dokumenterbare effekter. Kommunalbanken vektlegger leverandørers innsats og resultater – både hos seg og overfor deres samarbeidspartnere - i våre anskaffelser. Det samme gjelder arbeidet mot svindel fra cyberkriminelle.

MÅLOPPNÅELSE 2017

KPI	Gjennomført (J/N)	Antall	Andel	Kommentar
Antall korrupsjonssaker		0		
Nye retningslinjer for å forebygge korrupsjon og hvitvasking	Ja			
Sanksjoner som følge av brudd på lover og regler		0		
Gjennomført kommunikasjon og opplæring i antikorrupsjons-retningslinjer og -prosedyrer	Ja			Dilemmatrening/opplæring i etiske retningslinjer for alle nyansatte.
Antall nye leverandører som er kontrollert mht. korrupsjon og forretningsetikk	Ja	6		I 2017 prioriterte vi leverandører i den finansielle verdikjeden, herunder meglere, tilretteleggere og banker.
Totalt antall operasjoner/forretningsområder som har vært gjenstand for risikovurdering innen korrupsjon	Ja			Samtlige av bankens avdelinger er underlagt risikovurderinger innen korrupsjon.
Antall kontrakter inngått der Kommunalbanken har avtalebasert innsyn i hvem som eier obligasjon utstedt av oss	Nei (se kommentar)			Det er p.t ikke åpnet for avtalebasert innsyn i obligasjonseiere. Ny verdipapirregisterlov avventes.

TILTAK 2017

Kommunalbanken har et antikorrupsjonsprogram som oppfyller lovpålagte krav til slike programmer. Det gis jevnlig opplæring til alle ansatte i de etiske retningslinjene og temaer knyttet til etikk og korrupsjon. Opplæringen er variert og gis både i form av ansattesamlinger, e-læring og som direkte dialog med avdelingene. Det gjennomføres dilemmatrening for alle nyansatte.

E-læringsprogrammet som ble gjennomført i 2016 hadde en deltakelse på rundt 70 prosent av alle ansatte. Deltakelsen anses som god, men det er et mål å øke andelen ytterligere når ny e-læring gjennomføres i løpet av 2018. Det gis alltid opplæring til nyansatte med egen sesjon med fokus på etiske problemstillinger med relevans for arbeid i Kommunalbanken.

Administrerende direktør og ledergruppen i Kommunalbanken har blitt gitt samme trening som de øvrige ansatte. Det gjennomføres risikovurderinger minst årlig knyttet til blant annet korrupsjon, hvitvasking og misligheter. Disse risikovurderingene legger grunnlaget for hvilke ytterligere aktiviteter som skal prioriteres innenfor områder knyttet til etikk og korrupsjon.

En viktig målsetting for anti-korrupsjonsarbeidet er å sikre transparens i pengestrømmen. Kommunalbanken arbeider for økt åpenhet rundt investorallokering i obligasjonsmarkedet. Forretningsforbindelser som er involvert i hvitvasking, korrupsjon og skattekriminalitet kan

medføre omdømmerisiko for Kommunalbanken. Tilstrekkelig kunnskap om forretningsforbindelser er derfor grunnleggende, slik at eventuell risiko kan identifiseres og håndteres. For å ivareta dette har Kommunalbanken etablert rutiner for kontroll av forretningsforbindelser. Dette gjennomføres i forkant av etablering av nye forretningsrelasjoner og løpende, etter en risikobasert vurdering.

Leverandørers arbeid på samfunnsansvar, herunder miljø, etikk, mangfold og likestilling og sosiale forhold er vektlagt som valgkriterier i alle anskaffelsesprosesser av vesentlig omfang. Leverandørers arbeid mot svindelforsøk fra cyberkriminelle er vektlagt i alle anskaffelsesprosesser der dette er relevant.

MÅL 2018

Kommunalbanken har fire overordnede målsettinger for vårt arbeid:

- Kommunalbanken har nulltoleranse for korrupsjon og hvitvasking og forventer det samme av våre leverandører og deres samarbeidspartnere.
- Vi skal bidra til økt åpenhet om eierforhold og pengestrømmer.
- Vi forventer at våre leverandørers arbeid med samfunnsansvar, herunder miljø, etikk, mangfold og likestilling gir dokumenterbare effekter og vi forventer at leverandører og deres samarbeidspartnere arbeider aktivt mot korrupsjon, hvitvasking og beskyttelse mot cyberkriminalitet.

Mål	KPI
Tydeliggjøre Kommunalbankens forventninger til leverandører	<ul style="list-style-type: none"> • Publisert forventninger og krav på www.kommunalbanken.no
Gjennomføre risikovurdering av bankens finansielle leverandørkjede	<ul style="list-style-type: none"> • Antall og andel leverandører kontrollert med hensyn til korrupsjon og forretningskikk målt ved: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Antall granskninger og varslinger ◦ Antall saker ◦ Antall sanksjoner
Vektlegge dokumenterte resultater av leverandørers arbeid mot korrupsjon, hvitvasking og for beskyttelse mot cyberkriminelle hos seg og overfor deres samarbeidspartnere i alle anskaffelser av vesentlig omfang	<ul style="list-style-type: none"> • Antall og andel leverandører ved nye anskaffelser der arbeidet og resultatet er dokumentert og vektlagt i anskaffelsen • Antall og andel eksisterende leverandører der resultatet av arbeidet er etterspurt og mottatt
Vektlegge dokumenterte resultater av leverandørers arbeid på samfunnsansvar, herunder miljø, etikk og sosiale forhold hos seg og overfor deres samarbeidspartnere	<ul style="list-style-type: none"> • Antall og andel leverandører ved nye anskaffelser der arbeidet og resultatet er dokumentert og vektlagt i anskaffelsen • Antall og andel eksisterende leverandører der resultatet av arbeidet er etterspurt og mottatt
Arbeide for økt transparens i det norske kapitalmarkedet	<ul style="list-style-type: none"> • Antall kontrakter inngått der Kommunalbanken har avtalefestet innsyn i eierskap i obligasjonen i det norske obligasjonsmarkedet

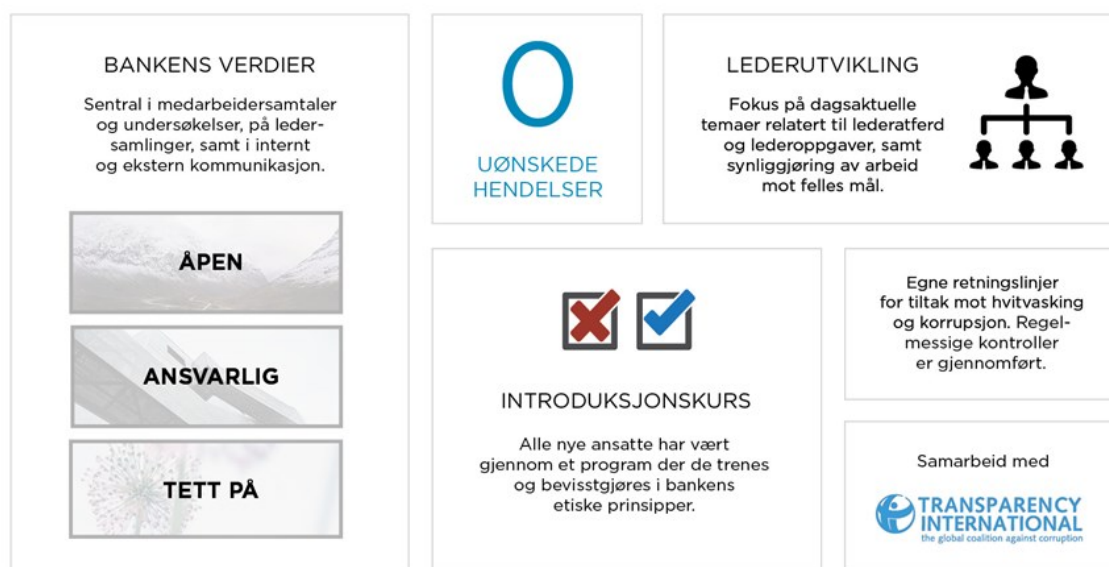
Etikk

Et sentralt element i Kommunalbankens samfunnsansvar er arbeidet med etikk. Alle ansatte og ledere skal opptre i samsvar med Kommunalbankens etiske retningslinjer. Det gjennomføres jevnlig samlinger for ansatte for økt bevisstgjøring samt dilemmatrening. De etiske retningslinjene skal gjøres kjent for alle nyansatte, for våre leverandører og kunder og er tilgjengelige på våre hjemmesider, på engelsk, norsk og japansk.

Kommunalbanken har nulltoleranse for mobbing, trakassering og diskriminering. Kommunalbanken har rutiner for varsling av kritikkverdige forhold, og regler om hvordan et eventuelt varsel vil bli behandlet. Det er mulig å varsle via en ekstern varslingskanal. Denne muligheten sikrer at eksterne parter kan varsle, samt at det kan varsles anonymt hvor dette er ønskelig eller nødvendig.

Dette kapittelet er nytt for arbeidet i 2018, tidligere var etikk-rapporteringen underlagt kapittelet «Etikk, hvitvasking og antikorrupsjon».

TILTAK/RESULTATER 2017

MÅL 2018

Kommunalbanken har tre overordnede målsettinger for vårt arbeid med etikk:

- Vi skal holde en høy etisk standard
- Vi forventer at ansatte i Kommunalbanken utviser etisk adferd i tråd med våre retningslinjer i sitt møte med kunder, kolleger, leverandører og andre relasjoner
- Vi forventer at ansatte i Kommunalbanken utviser aktsomhet og etisk adferd i det offentlige rom, herunder i sosiale medier

Mål	KPI
Alle ansatte skal være godt kjent med vårt etiske regelverk	<ul style="list-style-type: none"> • Antall og andel nyansatte som har fått opplæring i etisk regelverk og bankens verdier • Antall og andel ansatte som har deltatt på dilemmatrening
De etiske retningslinjene skal aktualiseres og justeres i tråd med samfunnsutviklingen	<ul style="list-style-type: none"> • Justerte etiske retningslinjer vedtatt, bekjentgjort og publisert på www.kommunalbanken.no
Etablere aktsomhetsplakat for kommunikasjon i det offentlige rom og sosiale medier	<ul style="list-style-type: none"> • Aktsomhetsplakat utarbeidet, bekjentgjort og publisert på intranettet
Lav terskel for bekymringsmeldinger og varsling om trakassering eller diskriminering	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomført ledertrening i rutiner for behandling av bekymringsmeldinger og varsler

Interessentdialog

En av Kommunalbankens verdier er åpenhet. Som kunnskapsbedrift ønsker vi å kunne dele vår informasjon med våre interessenter innenfor rammen av lovbestemmelser, samt lytte til deres innspill.

Vi skal bidra til beste praksis innen god økonomistyring i kommunesektoren, kunnskap om kommuneøkonomi blant økonomistudenter og kunnskap om gjeldssituasjonen i kommunesektoren blant lokale og nasjonale beslutningstakere.

Vi skal lytte til våre interessenter gjennom å innhente innspill regelmessig og systematisk. Dette skal være premissgivende for bankens overordnede strategi- og kommunikasjonsarbeid og vårt arbeid med samfunnsansvar.

Et viktig arbeid som ble gjort i 2016 var vår omfattende interessentanalyse som danner grunnlag for vesentlighetsanalysen. Fremover vil vi jevnlig avstemme våre prioriteringer

for samfunnsansvar med våre viktigste interessenter.

MÅLOPPNÅELSE 2017

KPI	Gjennomført (J/N)	Antall	Kommentar
Lesertall relevante artikler	Ja	62108 besøkende på nettsiden	unike brukere
Gjennomsnitt lesertall per nyhetsbrev	Ja	300	30 % av utsendte
Kundetilfredshetsundersøkelse gjennomført	Ja		

KUNDEUNDERSØKELSE 2017

MÅL 2018

Kommunalbanken har én overordnet målsetting for vårt arbeid med interessentdialog:

- Vi skal gjennomføre systematisk interessentdialog

Mål	KPI
Vi skal jevnlig oppdatere bankens vesentlighetsanalyse i henhold til rapportering på GRI	• Oppdatere vesentlighetsanalysen i 2018
Vi skal gjennomføre årlig kundeundersøkelse	• Gjennomføre kundeundersøkelse • Oppnå minimum 50% responsrate på kundeundersøkelsen 2018

INTERESSENTLISTE

Våre interesser kan både påvirke vår virksomhet og bli vesentlig berørt av virksomheten.

KUNDER

Våre kunder er kommuner og fylkeskommuner

MEDARBEIDERE

Samtlige ansatte i Kommunalbanken arbeider ved bankens lokaler i Oslo.

EIER

Kommunalbanken er et heleid statlig aksjeselskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet er ansvarlig eierdepartement

MYNDIGHETER

Kommunalbanken er underlagt lover, reguleringer og tilsyn på lik linje med andre finansforetak.

INVESTORER

Vi omtaler kjøpere av våre obligasjonslån som investorer. Våre investorer er kapitalmarkedsaktører som pensjonsfond og statsbanker.

SAMFUNNET FOR ØVRIG

Kommunalbankens virksomhet påvirker samfunnet og derfor har vi tett dialog med interesseorganisasjoner, som KS og miljøstiftelsen Zero.

GRI-index 2017

Kommunalbanken følger rapporteringsstandarden Global Reporting Initiative (GRI) G4 Core i sin samfunnsansvarsrapportering for 2016. For full beskrivelse om de enkelte indikatorer henvises til GRIs hjemmeside, www.globalreporting.org

[GRI Index 2017](#)

Samfunnsansvarsrapport 2016

Samfunnsansvarsrapport 2016